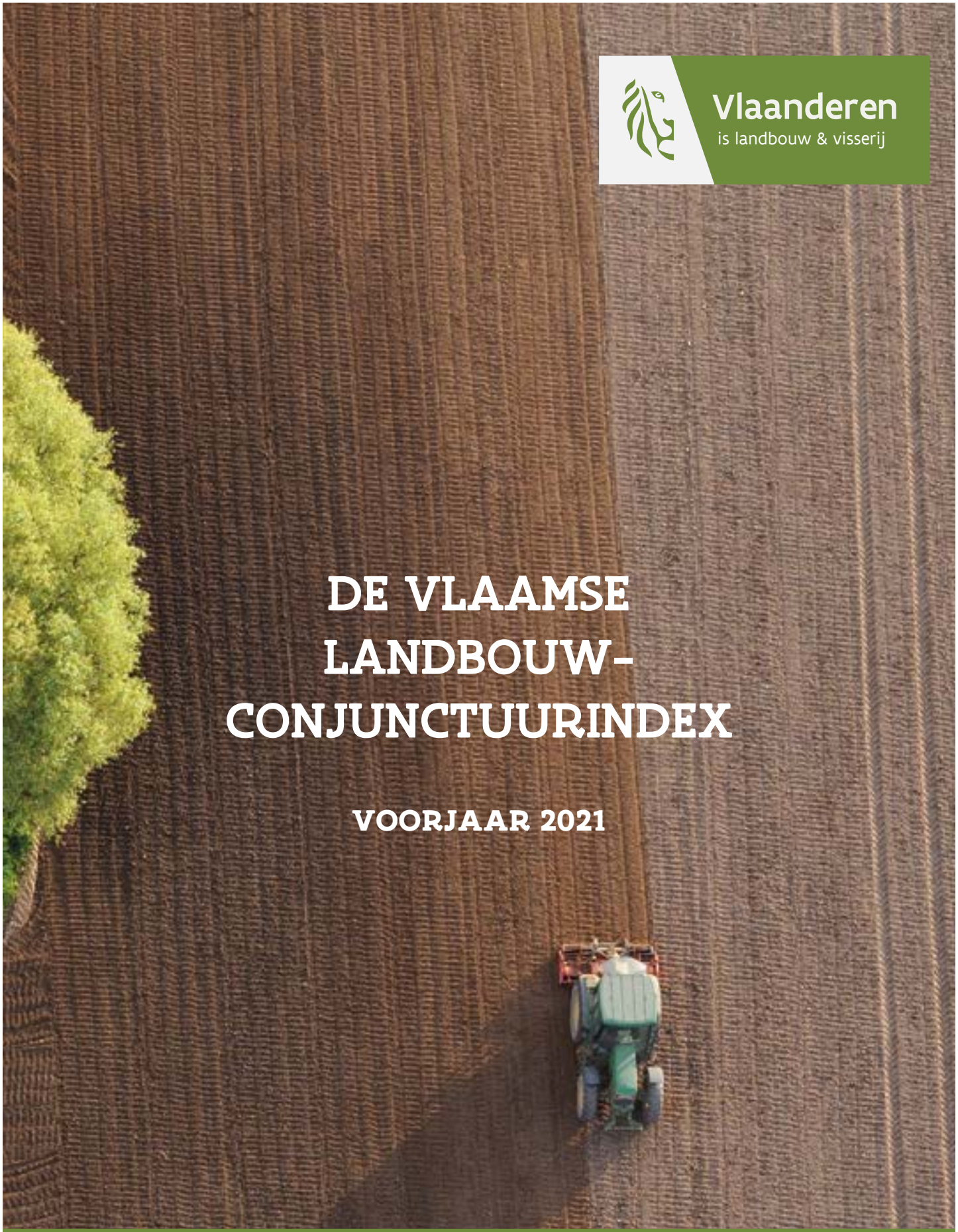

Vlaanderen
is landbouw & visserij

DE VLAAMSE LANDBOUW-CONJUNCTUURINDEX

VOORJAAR 2021

DEPARTEMENT
LANDBOUW & VISSERIJ

www.vlaanderen.be/landbouw

DEPARTEMENT
LANDBOUW & VISSERIJ

Rapport

DE VLAAMSE LANDBOUW-CONJUNCTUURINDEX VOORJAAR 2021

Vlaanderen
is landbouw en visserij

www.vlaanderen.be

Colofon

Samenstelling

Departement Landbouw en Visserij

Auteurs

Timo Delveaux, Sonia Lenders

Verantwoordelijk uitgever

Patricia De Clercq, secretaris-generaal Departement Landbouw en Visserij

Depotnummer

D/2021/3241/117

Lay-out

Vlaamse overheid

Voor meer informatie over het rapport kunt u contact opnemen met de auteur(s) van het rapport. Ons e-mailadres is als volgt samengesteld: VOORNAAM.NAAM@LV.VLAANDEREN.BE. Ons generiek adres is KENNIS@LV.VLAANDEREN.BE

U vindt onze rapporten terug op:

WWW.VLAANDEREN.BE/LANDBOUW/STUDIES

Vermenigvuldiging en/of overname van gegevens zijn toegestaan mits de bron expliciet vermeld wordt:

Delveaux T. & Lenders S. (2021) *De Vlaamse landbouwconjunctuurindex voorjaar 2021*, Departement Landbouw en Visserij, Brussel.

Graag vernemen we het als u naar dit rapport verwijst in een publicatie. Als u een exemplaar ervan opstuurt, nemen we het op in onze bibliotheek.

Wij doen ons best om alle informatie, webpagina's en downloadbare documenten voor iedereen maximaal toegankelijk te maken. Als u echter toch problemen ondervindt om bepaalde gegevens te raadplegen, willen wij u hier graag bij helpen. U kunt steeds contact met ons opnemen.

Deze publicatie werd door het Departement Landbouw en Visserij met de meeste zorg en nauwkeurigheid opgesteld. Er wordt evenwel geen enkele garantie gegeven omtrent de juistheid of de volledigheid van de informatie in deze publicatie. De gebruiker van deze publicatie ziet af van elke klacht tegen het Departement Landbouw en Visserij of zijn ambtenaren, van welke aard ook, met betrekking tot het gebruik van de via deze publicatie beschikbaar gestelde informatie.

In geen geval zal het Departement Landbouw en Visserij of zijn ambtenaren aansprakelijk gesteld kunnen worden voor eventuele nadelige gevolgen die voortvloeien uit het gebruik van de via deze publicatie beschikbaar gestelde informatie.

INHOUD

Samenvatting 5
1 Landbouwsectoren 6
2 Tuinbouwsectoren 10
3 Belemmeringen 12
4 Investeringen 13
5 Meer informatie 14

SAMENVATTING

Uit een zesmaandelijkse bevraging bij Vlaamse land- en tuinbouwers uit diverse specialisaties blijkt dat de conjunctuurindex in het voorjaar van 2021 opnieuw stijgt van 71 naar 82. De tevredenheid over de afgelopen zes maanden steeg licht van 65 naar 71, maar vooral over de komende 6 maanden zijn de bevraagde land- en tuinbouwers optimistisch. Deze index steeg van 76 naar 93. Hiermee volgen de land- en tuinbouwers de stijgende trend van het algemene ondernemersvertrouwen en geloven ze in een herstel van de economische situatie de komende periode.

Opvallend is dat bijna alle deelsectoren erop vooruit gaan, met als uitschieters vleesvee en sierteelt onder glas. Enkel de fruitsector tekent een daling op tegenover de vorige bevraging.

De conjunctuurindex geeft het gevoel van de landbouwers weer: hoe beschouwen ze de afgelopen periode en wat verwachten ze van de toekomstige periode. De index kan gaan van 0 (alle landbouwers zeer negatief) tot 200 (alle landbouwers zeer positief). Bij een waarde van 100 zijn er evenveel negatieve als positieve antwoorden. Dit gevoel van de landbouwers kaderen we in het rapport op basis van de marktsituatie. De enquête vond plaats in maart 2021 bij deelnemers van het Landbouwmonitoringsnetwerk (LMN). De resultaten zijn gebaseerd op een extrapolatie van 500 antwoorden.

Figuur 1: Evolutie van de Vlaamse landbouwconjunctuurindex, 2011-2021

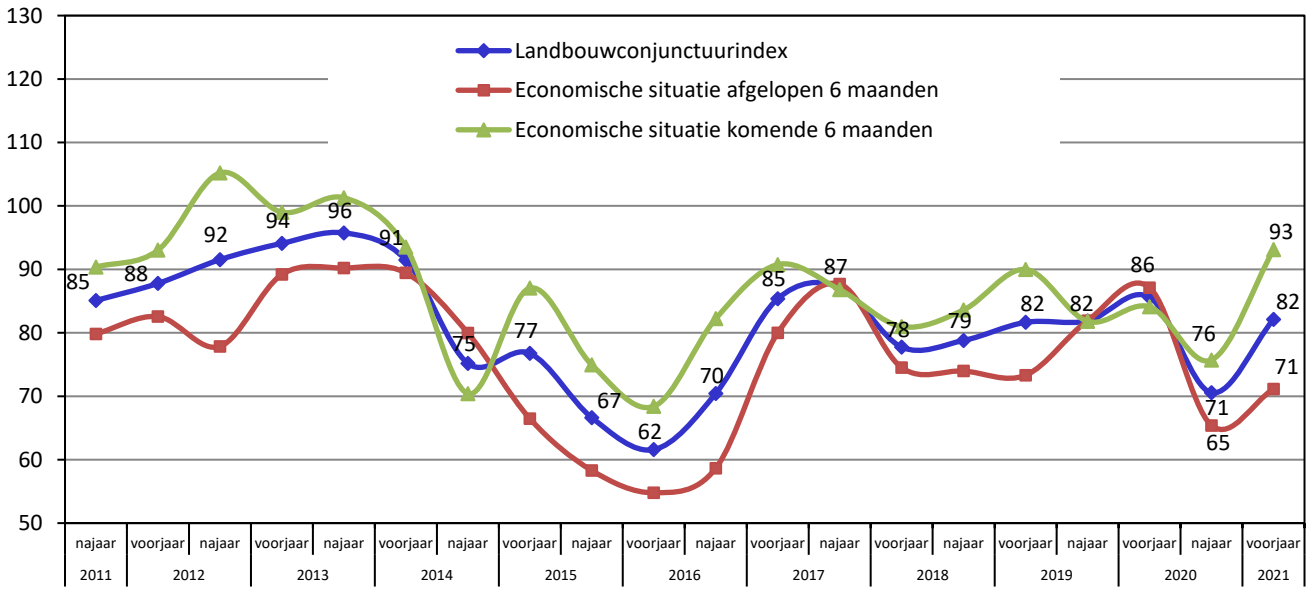

Bron: Departement Landbouw en Visserij

Ondanks de stijging van de conjunctuurindex bij de meeste sectoren, neemt het aandeel van land- en tuinbouwers die het komende jaar investeringen plannen niet toe. Dat geeft aan dat het herstel nog te broos is en dat land- en tuinbouwers nog afwachtend reageren. Deelsector fruit plant de meeste investeringen, gevolgd door melkveehouders. Tuinbouwers actief in sierteelt noteerden een daling van de geplande investeringen tegenover 2020.

Zoals gebruikelijk in de voorjaarsenquête daalt het aantal land- en tuinbouwers die de afgelopen zes maanden belemmeringen hebben ondervonden. De verbetering is voornamelijk te danken aan een gunstigere inschatting van de weersomstandigheden (van 60% naar 24%). Tegelijkertijd maken landbouwers echter melding van meer beperkingen van overheidswege en financiële problemen. De meeste belemmeringen werden gemeld door varkenshouders en vleesveehouders.

1 LANDBOUWSECTOREN

In dit hoofdstuk gaan we dieper in op de voornaamste deelsectoren van de landbouw: akkerbouw, melkvee, vleesvee en de varkenssector. Opvallend is dat alle landbouwsectoren erop vooruitgaan, hoewel de varkenssector en melkvee na de tuimeling in 2020 slechts een licht herstel vertonen en de index zich bij deze sectoren op een laag niveau handhaaft.

Figuur 2: Evolutie van de Vlaamse conjunctuurindex voor de vier landbouwsectoren, 2011-2021

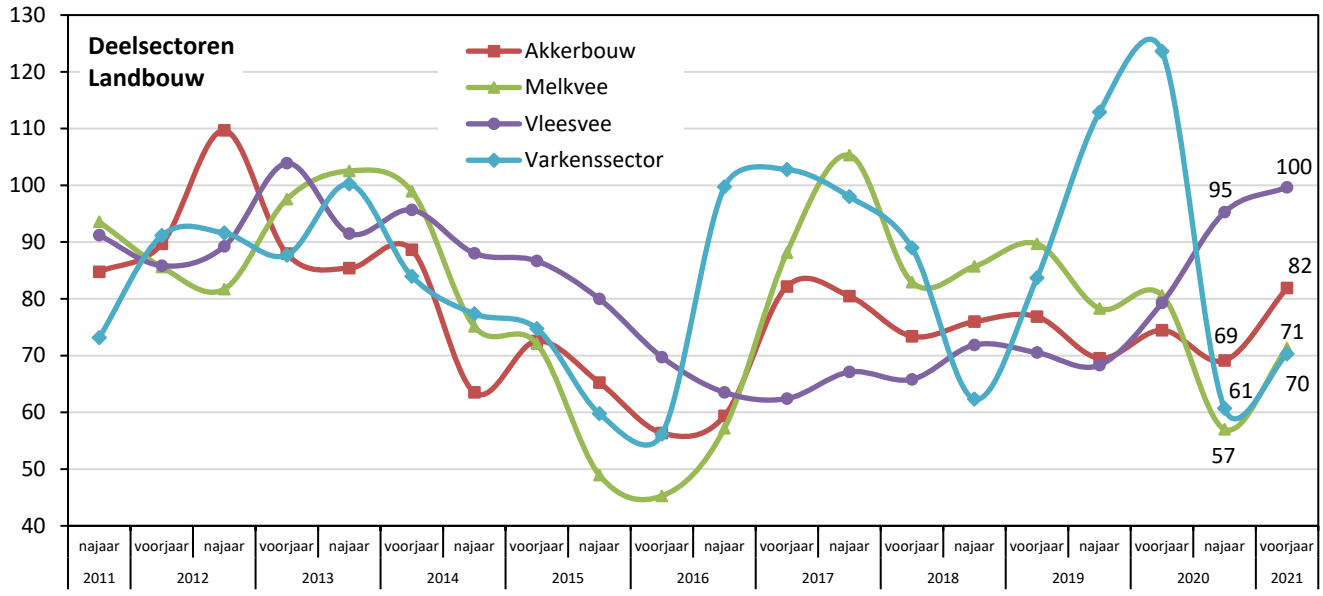

Bron: Departement Landbouw en Visserij

De index voor de **akkerbouw** stijgt vrij sterk van 69 naar 82, en komt op het hoogste niveau uit van de laatste 5 jaar. Zowel de tevredenheid van de afgelopen 6 maanden (80) als de toekomstverwachtingen (84) scoren hoger.

- Opvallend is dat het merendeel van de akkerbouwers hebben aangegeven dat ze weinig evolutie verwachten de komende periode inzake productie (86%) en prijs (60%). 30% gaf aan licht dalende prijzen te verwachten.
- Bij de verklaring voor deze evolutie van deze index dient voorzichtig omgesprongen te worden, aangezien de deelsectoren van akkerbouw (granen, aardappelen en suiker) verschillende markttendensen hebben doorlopen.
- De **aardappelsector** blijft nog steeds de gevolgen voelen van de coronacrisis.
    - België is de grootste uitvoerder van diepvriesaardappelen ter wereld. De sluiting van de horeca in binnen- en buitenland zorgt voor een verminderde vraag, waardoor de verwerkende industrie nog steeds op beperkte capaciteit werkt. Dit leidt dan weer tot lage waarderingen van de aardappelen die op de vrije markt worden verhandeld.
    - Sectorfederatie Belgapom heeft uitgerekend dat in het coronajaar 2020 voor iets meer dan 5 miljoen ton aardappelen tot frieten zijn verwerkt. Dat is een daling van 4% tegenover 2019 en is de laagste productie sinds 2017.

- Een belangrijk deel van de Belgische aardappelbereidingen gaat richting het Verenigd Koninkrijk (UK). De aardappelsector is dan ook blij met het handelsakkoord dat met het UK is afgesloten eind 2020.
- De NEPG (North-Western European Potato Growers, een groepering van aardappeltelerorganisaties in België, Nederland, Frankrijk, Duitsland en Groot-Brittannië) heeft eind vorig jaar haar advies voor een areaalkrimp verhoogd van 15% naar 20%. Het opnieuw openen van horeca zal veel onzekerheden wegnemen en kan zorgen voor een normalisering van de marktsituatie in de aardappelsector.

- De prijzen voor de **granen** worden op de internationale markten gevormd. De prijzen zijn na de zomer van 2020 beginnen te stijgen en staan momenteel op een zeer hoog niveau.
  - De verklaring voor deze prijsstijging is een combinatie van factoren. Zo werden in februari de verwachtingen van de graanproductie in de VS naar beneden bijgesteld. Ook Rusland en Oekraïne gingen hun export limiteren om zelf genoeg reserve aan te kunnen houden. Een andere verklaring is de stijgende vraag vanuit China. China heeft meer dan de helft van zijn varkensstapel vernietigd ten gevolge van een uitbraak van Afrikaanse varkenspest. De heropbouw van die varkensstapel gaat gepaard met een grotere vraag naar voeders.
  - De International Grains Council (IGC) schat in dat in het seizoen 2020/21 zowel de productie als het verbruik is gestegen, maar omdat het verbruik harder stijgt dan de productie, moeten de voorraden worden aangesproken. Deze voorraden zijn de laagste van de laatste 5 jaar.
- De prijzen van **suiker** lijken zich sinds de afschaffing van het suikerquotum op een laag niveau te stabiliseren.
  - De termijnmarkten voor suiker vertonen een stijgende tendens, waardoor we ook een stijgende tendens verwachten voor de Europese suikerprijzen de komende periode. Dit zou goed nieuws zijn voor de bietentelers die de laatste 3 seizoenen af te rekenen kregen met slechte prijsvorming.
  - Voor het seizoen 20/21 is de productie gedaald en de consumptie van suiker gestegen. Het tekort op de suikerbalans wordt ingeschat op 4.8 miljoen ton, waardoor de stocks dalen. Hierdoor vertonen speculanten steeds meer interesse in de suikermarkt.
  - Sinds november is er ook een stijgende tendens van de olieprijzen. Als de olieprijzen op een hoog niveau staan, zal Brazilië eerder geneigd zijn om suikerriet in te zetten voor de productie van bio-ethanol in plaats van suiker. Sinds het uitbreken van de coronacrisis devalueerde de real, wat de Braziliaanse uitvoer goedkoop maakte. De Braziliaanse real staat tegenover de euro nog steeds goedkoop en dat zelfs op het hoogste peil van de laatste 10 jaar.

Na de lage score voor de conjunctuurindex in het najaar van 2020 (index van 57) stijgt de **melkveesector** opnieuw naar 71. De bevraagde melkveehouders beoordeelden de bedrijfssituatie van de afgelopen 6 maanden niet zo positief (index van 53), maar zijn dan wel weer positiever over de vooruitzichten voor de komende periode (index van 90).

- 42% van de melkveehouders verwacht dat de melkprijs de komende 6 maanden licht zal stijgen. 38% denkt dat de prijs gelijk zal blijven. 20% verwacht dan weer een prijsdaling.
- 63% van de bevraagde melkveehouders verwacht geen veranderingen in de productie.

- De coronacrisis brak uit in een periode die net door de zuivelsector gunstig leek te zijn: de Aziatische vraag steeg, waardoor de mondiale vraag groter uitkwam dan het aanbod. De coronacrisis gooide echter roet in het eten, waardoor importerende landen zoals China minder invoerden en er overschotten ontstonden. Hierdoor kwamen de zuivelprijzen onder druk te staan.
- Stilaan is de handel weer aan het herstellen. Dit gecombineerd met de vooruitzichten op vaccinatie draagt bij tot de positieve sfeer die hangt boven de zuivelsector. De situatie is echter nog te precair om van een echt herstel te kunnen spreken. De zuivelsector wordt dan ook de komende periode met een aantal grote uitdagingen geconfronteerd zoals oplopende voederkosten, de gevolgen van covid-19 en uitdagingen inzake milieu en klimaat.
- Sinds begin dit jaar zijn de prijzen van de belangrijkste zuivelproducten sterk gestegen. De prijs voor magere melkpoeder is met 12% gestegen, vollemelkpoeder met 21% en boter zelfs met 25%. De voornaamste reden is hier het lagere aanbod in Oceanië en een stijgende vraag vanuit China van deze producten.
- Zuivelcoöperatie Milcobel, die instaat voor de verwerking van zo'n 40% van de Belgische melkproductie, heeft in maart al voor de derde maand op rij een prijsverhoging aangekondigd. Ook hier zorgt een positieve evolutie van de wereldmarktprijs van zuivel een aantrekkend effect, te verklaren door een sterkere vraag vanuit Noord-Azië en een seizoenale aanbodsdaling in Oceanië.

De index voor **vleesvee** stijgt licht van 95 naar 100. Deze toename is vooral te verklaren door een stijging van de verwachtingen voor de komende 6 maanden (stijging van 94 naar 102). De economische situatie verschilt wel afhankelijk van welke specialisatie binnen vleesvee wordt uitgeoefend.

- 36% van de vleesveehouders gaat ervan uit dat er een lichte prijsstijging zit aan te komen. Een andere 51% denkt dat de prijs stabiel zal blijven.
- 72% denkt dat er de komende 6 maanden geen productiestijging zal zijn op het bedrijf. Dat is geziene de starre productiecyclus niet verwonderlijk.
- De kalversector blijft afzien van de gevolgen van de coronacrisis. De horeca is een belangrijke afzetmarkt voor deze sector, en de sluiting ervan in binnen- en buitenland maakt dat het kalfsvlees moeilijk of tegen waardeverlies verkocht geraakt. De prijs van geslachte vleeskalveren bevindt zich dan ook ver onder het meerjarig gemiddelde.
- In de marktsituatie voor runderkarkassen valt de divergentie op. De prijsvorming voor reforme koeien valt tegen. Dat is een segment dat voornamelijk in de verwerking terecht komt en eerder exportgericht is, waardoor de coronacrisis zich hier laat voelen. De prijzen voor hoogbevleesde karkassen kenden dan weer een sterke prijsstijging. Dat is namelijk vlees dat voornamelijk wordt verkocht in de supermarkten. Door de sluiting van de horeca is de aankoop ervan toegenomen. Laagbevleesde karkassen daalden dan weer in prijs, doordat er minder vraag is via grootkeukens, verwerking of voor export.

De index voor de **varkenssector** stijgt van 61 naar 70. De bevraagde varkenshouders gaven aan dat de voorbije periode niet goed was (van 50 naar 26). Voor de toekomstige periode zijn ze wel optimistisch. Daar stijgt de index van 71 naar 114.

- 69% van de ondervraagde varkenshouders verwacht de komende periode een lichte prijsstijging. 14% verwacht zelfs een sterke prijsstijging.
- 84% verwacht amper wijzigingen in de productie op zijn of haar bedrijf.

- In 2020 kenden de prijzen een dieptepunt door de effecten van covid-19 op de vraag, de productie en de handel. Op het einde van 2020 lagen de prijzen lager dan het jaar voorheen (-45%) en lager dan het meerjarig gemiddelde (-23%). De prijzen daalden voor het eerst in 10 jaar onder de 1 euro per kg en bereikten daarmee een absoluut dieptepunt.
- Hoewel België eind 2020 vrij verklaard is van Afrikaanse varkenspest, is vergeleken met de handel van 2017 nog altijd de helft van de exportbestemmingen niet toegankelijk voor Belgische exporteurs.
- Sinds februari dit jaar is er een prijsstijging merkbaar. Dat is te verklaren doordat de slachtachterstanden zijn weggewerkt en vraag en aanbod beter op elkaar zijn afgestemd. Bovendien zijn een aantal derde landen opnieuw beschikbaar voor export, wat een positief prijseffect heeft ondanks het feit dat grote bestemmingen, zoals China en Zuid-Korea, nog altijd niet beschikbaar zijn voor export.
- Duitsland, de motor voor de Europese varkensproductie, tekent ook opnieuw prijsstijgingen op. Duitsland heeft in september 2020 een aantal haarden gehad van Afrikaanse varkenspest, maar herwint toegang tot aantal Aziatische markten na overeenstemming over 'regionalisering'. Hierdoor is het mogelijk voor regio's waar geen AVP is vastgesteld alsnog handel te drijven.
- Negatief blijft de hoge prijsvorming van de mengvoeders (zie akkerbouw), die voor de varkenssector het belangrijkste kostenelement vormen.

2 TUINBOUWSECTOREN

Met uitzondering van de fruitteelt stijgt voor alle tuinbouwsectoren de index. De grootste vooruitgang boekt de sector sierteelt onder glas. Dit blijkt uit de onderstaande index voor de vier tuinbouwdeelsectoren.

Figuur 3: Evolutie van de Vlaamse conjunctuurindex voor de vier tuinbouwsectoren, 2011-2021

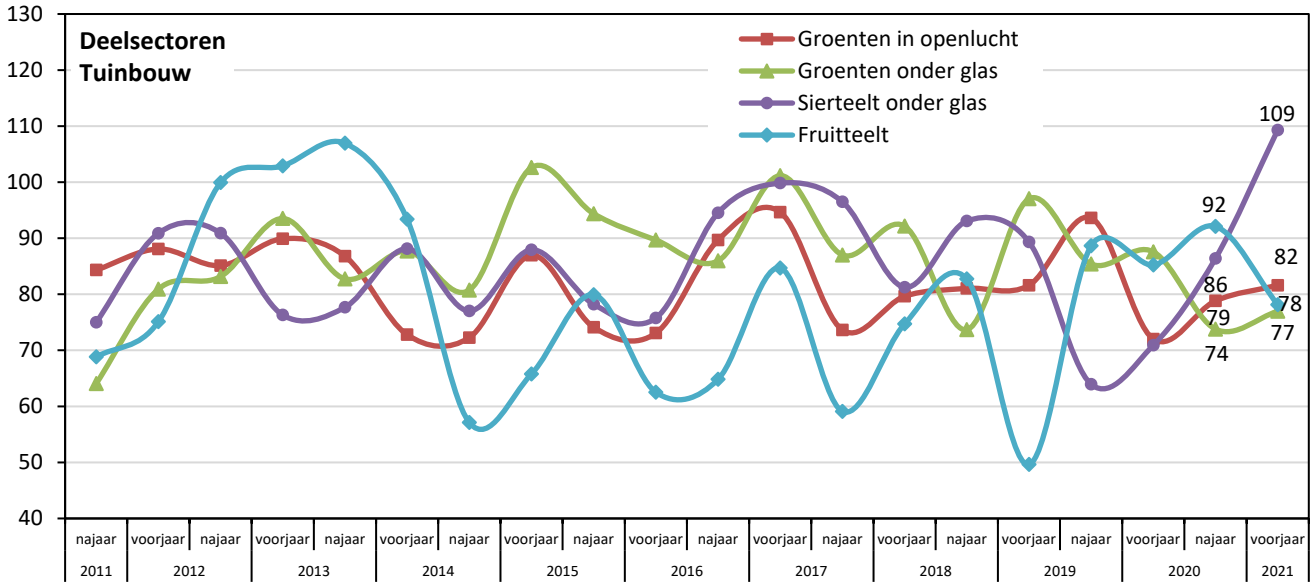

Bron: Departement Landbouw en Visserij

De conjunctuurindex van **groenten in openlucht** (met als voornaamste bestemming de versmarkt) bleef nagenoeg gelijk tegenover het najaar van 2020 (van 79 naar 82). De tevredenheid over de voorbije zes maanden is gestegen naar 96. De toekomstperspectieven daalden met 1 punt naar 68.

- Opvallend is dat 45% de komende 6 maanden een lichte prijsdaling verwacht en 23% zelfs een sterke prijsdaling.
- 50% verwacht dat de totale productie van het bedrijf de komende 6 maanden licht zal dalen. 38% gaf aan dat die gelijk zal blijven en 12% verwacht een sterke productiestijging.
- Over het algemeen zien we, in vergelijking met vorig jaar, redelijke stabiele prijzen en aanvoervolumes bij de openluchtgroenten.
- Prei en spruiten hebben een goed winterseizoen gehad, met prijzen die aanzienlijk hoger liggen dan vorig jaar voor een gelijkaardige aanvoer.

De index van **groenten onder glas** steeg van 74 in het najaar 2020 naar 77. De tevredenheid over de voorbije 6 maanden steeg van 68 naar 75. De verwachtingen voor de toekomst daalden met 1 puntje naar 79.

- 43% van de ondervraagde groentetelers verwacht de komende 6 maanden een prijsdaling, waarvan 19% een sterke prijsdaling. 47% verwacht dat de prijs niet zal veranderen.
- De verwachtingen inzake productie zijn vrij divers: 27% verwacht een productiedaling op zijn/haar bedrijf, 33% een stijging en 41% verwacht geen evolutie de komende 6 maanden.
- Sla heeft een héél moeilijk jaar achter de rug. De prijs van kropsla en slaspecialiteiten staat zeer laag en de aanvoer ligt ook veel lager dan andere jaren, onder meer door de aanhoudende

sluiting van de horeca als gevolg van de covidmaatregelen. De crisismaatregel groen-oogsten en niet-oogsten werd verschillende keren ingezet.

- De tomaten deden het de afgelopen maanden matig in verhouding met vorig jaar. De prijzen liggen lager en de productie (voornamelijk van trostomaten) hoger.
- Bij de komkommers stellen we een aanzienlijk grotere productie vast met iets lagere prijzen dan vorig jaar.

De index voor **sierteelt onder glas** kent een opmerkelijke stijging van 86 naar 109 en bereikt daarmee het hoogste peil sinds de start van de enquêtes in 2007. De voorbije 6 maanden werden als positief beoordeeld (stijging van 74 naar 103) en ook over de toekomst is er een positieve beoordeling (stijging van 99 naar 116).

- 26% van de siertelers gaf aan op het bedrijf een lichte prijsdaling te verwachten. 37% verwacht geen evolutie en een andere 37% gaf dan weer aan dat de komende 6 maanden de prijs licht zal stijgen.
- 58% gaf aan geen evolutie te zien in de productie de komende periode. 42% verwacht een productiestijging.
- Voor de meeste deelsectoren van de sierteelt kon het herstel in de tweede jaarhelft het coronajaar 2020 niet compenseren. Zo hebben de snijbloemtelers een moeilijke periode achter de rug, waarbij de verkoop van tulpen rond Pasen sterk is teruggevallen.
- Toch is niet alles kommer en kwel. De marktsituatie in de meeste sierteeltsectoren heeft zich hersteld. Het openblijven van de tuincentra heeft hiertoe bijgedragen. Bovendien werd er weinig op reis gegaan en was er door het goede weer meer vraag naar sierteeltproducten. Ook snijbloemen en groene planten kenden vooral in de tweede helft van vorig jaar een herstel.

De **fruitteelt** is de enige tuinbouwsector die een daling optekent van de conjunctuurindex (daling van 92 naar 78). Vooral de voorbije 6 maanden werden negatiever beoordeeld (van 94 naar 73), maar ook de toekomstige periode wordt lager ingeschat (van 90 naar 83).

- 42% verwacht de komende 6 maanden een prijsdaling, waarvan 9% een sterke prijsdaling. 41% verwacht geen evolutie in de prijs en 17% verwacht een prijsstijging.
- 22% verwacht een afname in de productie op het bedrijf. 33% verwacht een toename van de productie.
- De stocks van **peren** bevinden zich op het hoogste niveau van de laatste 5 jaar en 65% hoger dan oogstseizoen 2019. Dat reflecteert zich in dalende prijzen. De prijzen liggen zo'n 20% lager dan de prijs op de lange termijn. Het areaal van peren is de afgelopen 10 jaar bijna ononderbroken gestegen tot meer dan 10.600 ha. België is daarmee de vierde grootste perenproducent van de EU. De perenoogst wordt geraamd op 362.000 ton, wat 9% meer is dan het jaar ervoor. Sinds augustus 2014 mogen landbouwproducten Rusland niet meer binnen. Rusland was tot dan de belangrijkste uitvoerbestemming van Belgische peren. Ondanks verschillende inspanningen kunnen de huidige uitvoervolumes het verlies van de Russische markt nog niet volledig compenseren. Bovendien zijn de exportvoorwaarden die gesteld worden aan het fruit ook strenger.
- De prijzen voor appelen staan zo'n 40% hoger dan de gemiddelde prijs op de lange termijn. De stocks van vorig seizoen zijn goed geruimd kunnen worden, wat de mogelijkheid gaf om met een volledig vers aanbod de herfst aan te vangen. Het areaal appelen is de laatste 10 jaar gedaald tot 5.400 ha. De appelproductie wordt geraamd op 167.000 ton. Dat is 31% minder dan de oogst in 2019.

3 BELEMMERINGEN

De ondervraagde land- en tuinbouwers hebben de afgelopen zes maanden minder belemmeringen ondervonden. 71% van hen ondervond belemmeringen tegenover 87% in het najaar van 2020. Zoals gebruikelijk in de voorjaarsenquête dalen de belemmeringen veroorzaakt door weersomstandigheden sterk (van 60% naar 24%) doordat de meeste producten al zijn geoogst. Als we verder kijken welke belemmeringen de land- en tuinbouwers nog hebben aangeduid, zien we weinig evolutie. Beperkingen van overheidswege blijft hoog (27%), gevolgd door afzetproblemen (26%) en financiële problemen (24%). 8% van de ondervraagden meldt problemen met dier- of plantenziektes.

Figuur 4: Evolutie van aandeel Vlaamse land- en tuinbouwers die in afgelopen zes maanden belemmeringen ondervonden, 2011-2021

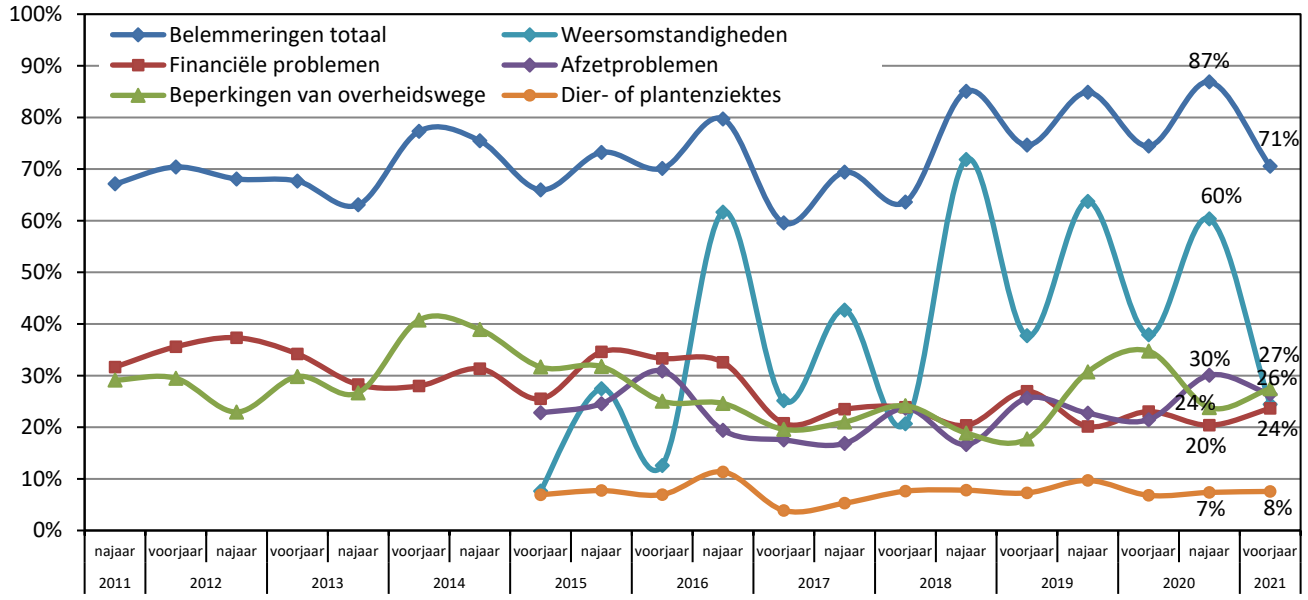

Bron: Departement Landbouw en Visserij

De meeste belemmeringen werden gemeld door de varkenshouders (86%), en vleesveehouders (78%). Van de telers van groenten in openlucht gaf slechts 50% aan belemmeringen te hebben ondervonden de laatste 6 maanden.

Als we in detail gaan kijken naar welke belemmeringen zijn aangeduid, zien we dat de beperkingen van overheidswege vooral door melkveehouders (36%) en vleesveehouders (30%) werden aangeduid. Ook bij fruittelers (27%) kwam dit antwoord vaak terug.

60% van de varkenshouders melden problemen met afzet. Ook binnen de sierteelt (42%) en fruitsector (31%) was dit een probleem.

54% van de varkenshouders melden ook problemen van financiële aard. Bij vleesvee was dit 28% en bij melkvee 27%.

De problemen met dier- of plantenziektes bleven eerder beperkt en werden gemeld bij vleesvee (10%) en akkerbouw (8%). Bij groenten onder glas is er een opmerkelijke daling van 25% naar 9%.

De belemmeringen als gevolg van het weer worden het hoogst ingeschat door de fruitsector (34%) en vleesvee (27%), gevolgd door groenten onder glas en akkerbouw (beide 25%),

4 INVESTERINGEN

34% van de ondervraagde land- en tuinbouwers plant het komende jaar investeringen op het bedrijf. Hiermee wordt eenzelfde niveau gehaald als bij de vorige bevraging (35%). Ondanks de positieve vooruitzichten van de economische conjunctuur lijkt het alsof de land- en tuinbouwers aangeven dat het nog te vroeg is om volop in het bedrijf te investeren.

Land- en tuinbouwers willen voornamelijk investeren in gebouwen en installaties (21%) en het machinepark (16%), hoewel bij beide een daling wordt waargenomen ten opzichte van 2020. Een stijging is wel merkbaar in investeringen in grond (9%) en het aankopen van productierechten (4%).

Figuur 5: Aandeel Vlaamse land- en tuinbouwers die het komende jaar investeringen plannen, 2011-2021

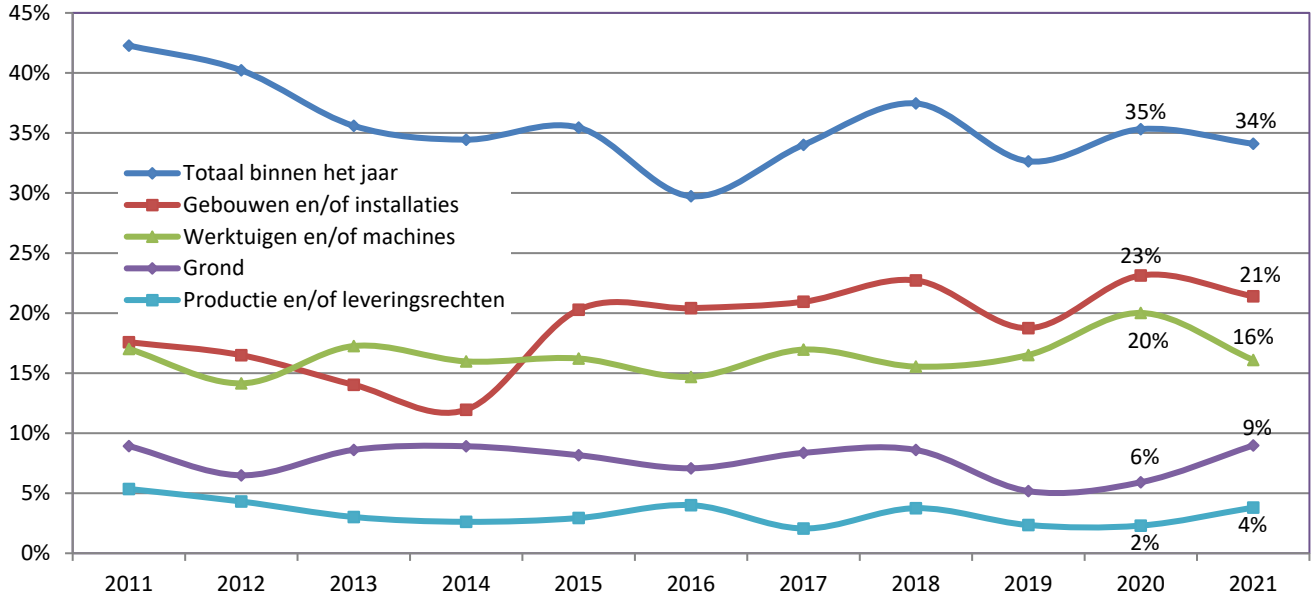

Bron: Departement Landbouw en Visserij

In totaal plant de deelsector fruit met 52% de meeste investeringen. Dat is een opmerkelijke stijging tegenover de bevraging in 2020, toen slechts 31% aangaf te willen investeren. Sierteelt maakt net de omgekeerde richting: terwijl in 2020 nog 51% aangaf te willen investeren, is dat teruggevallen naar 37%. Ook vleesvee vertoont een opmerkelijke daling van 44% naar 21%. Akkerbouw daalt naar 19%, wat het tweede laagste cijfer is sinds het begin van de enquêtes (2007).

Melkveehouders geloven in de toekomst en stijgen met 6% tot 40%. Groenten in openlucht (32%), groenten onder glas (38%) en varkenssector (25%) blijven nagenoeg stabiel.

Landbouwers investeren vooral in gebouwen ter vervanging of ter uitbreiding van al bestaande gebouwen. We hebben eveneens gepeild naar de geplande investeringen voor over twee à drie jaar. De aandelen zijn meestal enkele procenten lager dan die van de investeringsplannen binnen het jaar.

Tabel 1: Aandeel Vlaamse land- en tuinbouwers die de komende drie jaar investeringen plannen, voorjaar 2021

Investeringen	Binnen het jaar	Over 2 à 3 jaar
Gebouwen en/of installaties:	21,4%	19,7%
ter vervanging	8,8%	8,9%
ter uitbreiding	7,2%	6,9%
om te voldoen aan wettelijke voorschriften (milieu, dierenwelzijn, enz.)	8,8%	4,7%
ter verbreding en diversificatie (thuisverwerking, thuisverkoop, hoevetoerisme, enz.)	4,1%	3,4%
Werktuigen en/of machines	16,1%	13,1%
Grond	9,0%	9,6%
Productie- en/of leveringsrechten	3,8%	1,7%
Andere	2,1%	0,5%
Totaal	34,1%	30,9%

Bron: Departement Landbouw en Visserij

5 MEER INFORMATIE

Dit is het rapport van de 29ste enquêteronde, afgenomen in maart 2021 bij Vlaamse land- en tuinbouwbedrijven die deel uitmaken van het Vlaamse Landbouwmonitoringsnetwerk (LMN). Voor de berekening van de landbouwconjunctuurindex bevraagt het Departement Landbouw en Visserij sinds 2007 circa 650 land- en tuinbouwers over hun bedrijfssituatie (productie, verkoopprijzen, belemmeringen en investeringen). De antwoorden van deze steekproef worden geëxtrapoleerd naar de totale Vlaamse landbouwpopulatie. De index kan gaan van 0 (alle landbouwers zeer negatief) tot 200 (alle landbouwers zeer positief). Bij een index van 100 zijn er evenveel negatieve als positieve antwoorden.

De uitgebreide methodologische beschrijving en de voorgaande zesmaandelijkse rapporten staan op de website van Landbouw en Visserij: www.vlaanderen.be/landbouw/studies.

De landbouwconjunctuurindex is berekend op een 0-200-schaal als het gemiddelde van volgende twee vragen:

- Hoe beschouwt u de economische situatie van uw bedrijf gedurende de afgelopen zes maanden?
  Met als index = (% veel beter dan normaal + 0,5 * % beter dan normaal) - (0,5 * % slechter dan normaal + % veel slechter dan normaal)+100
  De antwoorden “normaal” worden niet meegenomen in de berekening van de index.
- Hoe verwacht u dat de economische situatie van uw bedrijf de komende zes maanden zal evolueren?
  Met als index = (% sterk stijgen + 0,5 * % licht stijgen) - (0,5 * % licht dalen + % sterk dalen)+100
  De antwoorden “gelijk blijven” worden niet meegenomen in de berekening van de index.